

Taluskriisin jälkeisiin Euroopan yhteisötaloutta koskeviin julkisiin toimintapolitiikkoihin liittyvät parhaat käytännöt

TIIVISTELMÄ

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Taluskriisin jälkeisiin Euroopan yhteisötaloutta koskeviin julkisiin toimintapolitiikkoihin liittyvät parhaat käytännöt

Tiivistelmä

Tutkimuksessa esitetään sen tekijöiden tietoja ja näkemyksiä, jotka eivät välttämättä vastaa Euroopan talous- ja sosiaalikomitean virallista kantaa. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ei takaa tutkimuksessa esitettyjen tietojen virheettömyyttä.

Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa tai ketään komitean puolesta toimivaa henkilöä ei voida pitää vastuussa tutkimuksessa esitettyjen tietojen mahdollisesta käytöstä.

Yleiset tiedot

TUTKIMUKSEN VASTAANOTTAJA *Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK)*

TEETTÄJÄ *ETSK:n eturyhmä ”yhteisötalous”*

TUTKIMUKSEN HALLINNOIJA *moninaisuuden Eurooppa -ryhmän sihteeristö*

AJANKOHTA *toukokuu 2018*

PÄÄASIALLINEN TOIMEKSISAAJA *CIRIEC International Aisbl*

TEKIJÄT *Rafael Chaves Avila
José Luis Monzón*

YHTEYDENOTOT *Rafael Chaves Avila – Rafael.Chaves@uv.es*

TUNNISTEET

	ISBN	doi
TIIVISTELMÄ		
PDF	<i>QE-02-18-749-FI-N</i>	<i>978-92-830-4194-8</i>
		<i>10.2864/6034</i>

1. Johdanto

Viime vuosikymmenen lopusta alkaen monet Euroopan unionin toimielimet ovat toivoneet julkisia politiikkoja yhteisötalouden edistämiseksi Euroopassa sekä valtakunnallisella ja alueellisella tasolla. Yksi merkittävä lausunto asiasta annettiin 7. joulukuuta 2015 julkaistuissa Euroopan unionin neuvoston päätelmissä ”*Yhteisötalouden edistäminen Euroopan taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen veturina*”. Tätä ennen aiheesta on annettu virallinen lausunto myös ns. Toian mietinnössä¹, jonka Euroopan parlamentti hyväksyi vuonna 2009. Myös Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) on hyväksynyt vuosikymmenen aikana useita lausuntoja yhteisötalouden parantamisesta. Kaikki nämä tapahtumat heijastavat sitä, että yhteisötalous on saavuttamassa aseman Euroopan yhteiskuntamallin osana ja pilarina ja kestävän sosioekonomisen kehityksen kulmakivenä.

Näiden seikkojen ja viimeisimmän talouskriisin seurauksena viimeisten kymmenen vuoden aikana on kehittynyt yhteisötaloutta koskevien julkisten politiikkojen uusi sukupolvi. Monet hallitustahot EU:n tasolla sekä eri maissa ja alueilla ovat ottaneet käyttöön innovatiivisia politiikkoja ympäri Eurooppaa kyseisen sosioekonomisen alan kehityksen vauhdittamiseksi. Erilaisten sosiaalisten yritysten ottaminen huomioon julkisissa politiikoissa on kuitenkin ollut laaja käytäntö jo vuosikymmenten ajan. Tämä on ollut erityisen näkyvää alakohtaisissa politiikoissa, kuten maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevilla politiikoissa, sosiaalisen syrjäytymisen vähentämiseen tähtäävissä aktiivisissa työllisyyspolitiikoissa, aluesuunnittelupolitiikoissa sekä kaupunkialueiden elvyttämistä ja alueellista kehittämistä koskevilla politiikoissa. Kaikkien näiden politiikkojen toteuttamisessa on ollut mukana yhteisötalouden toimijoita.

2. Tavoitteet ja tutkimusmenetelmä

Tässä tutkimuksessa esitetään monipuolinen joukko menestyksekkäitä yhteisötaloutta koskeviin julkisiin politiikkoihin liittyviä käytäntöjä eri Euroopan maista. Siinä keskitytään yhteisötalouden politiikkoihin, joita valtiot ovat ottaneet käyttöön EU:ssa ja kansallisella tasolla vuosina 2010–2016. Tämä tutkimus liittyy kahteen muuhun tutkimukseen, joista toisen (*Yhteisötalouden viimeaikainen kehitys Euroopan unionissa, 2017*)² CIRIEC toteutti hiljattain ETSK:lle. Toinen tutkimuksista on CIRIECin³ toteuttama ja julkaisema, ja se käsittelee yhteisötalouden ilmenemistä julkisissa politiikoissa (*The Emergence of the Social Economy in Public Policy. An International Analysis*).

Tutkimuksessa sovelletaan samaa yhteisötaloutta koskevaa käsitteellistä lähestymistapaa, jota käytetään yhteisötaloutta Euroopan unionissa käsittelevässä tutkimuksessa (*The Social Economy in the European Union*) ja EU:n toimielimissä. Tutkimuksessa käytetään esimerkiksi seuraavaa Euroopan parlamentin Toian mietinnössä (2009) annettua määritelmää: ”*Osuus- ja yhteisötalous muodostuu osuuskunnista, keskinäisistä yhtiöistä, yhdistyksistä, säätiöistä ja muista yrityksistä ja organisaatioista, joilla on osuus- ja yhteisötalouden peruspiirteet*”.

¹ Euroopan parlamentti (2009), *Mietintö osuus- ja yhteisötaloudesta*, A6/0015/2009, esittelijä: Patrizia Toia.

² CIRIEC– ETSK (2017): *Yhteisötalouden viimeaikainen kehitys Euroopan unionissa*, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea, Bryssel. <http://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/recent-evolutions-social-economy-study>

³ CIRIEC / Chaves, R. ja Demoustier, D. (toim.) (2013): *The Emergence of the Social Economy in Public Policy. An International Analysis*, Peter Lang -kustantamo, Bryssel.

Erilaisten käyttöön otettujen julkisten politiikkojen esittämisessä ja analysoinnissa käytetään yhteisötalouden politiikkojen luokitusta. Yhteisötaloutta edistävät politiikat voidaan jaotella kahteen pääryhmään: *ei-sitovat politiikat*, joilla pyritään luomaan suotuisa yhteisötalouden yritysten kehittymiselle ympäristö/ekosysteemi, ja *sitovat politiikat*, jotka on suunnattu itse liiketoimintayksikköinä toimiville yrityksille. Viranomaisten on asetettava osa politiikoista etusijalle alueensa todellisen tilanteen ja sen yhteisötalouden kehityksen ja laajuuden mukaan.

Yhteisötaloutta koskevien politiikkojen luokitus: Ei-sitovilla politiikoilla pyritään luomaan suotuisa ympäristö yhteisötalouden yritysten perustamiselle ja kehittämiseksi. Nämä politiikat voidaan jakaa kahteen ryhmään: institutionaaliset ja kognitiiviset politiikat. Sitovilla politiikoilla pyritään vaikuttamaan yhteisötalouden yritysten taloudelliseen prosessiin tarjontaan liittyvillä kannustimilla, joilla edistetään yritysten taloudellista kilpailukykyä arvoketjun eri liiketoimintarooleissa, sekä kysyntään liittyvillä kannustimilla. Näin pyritään parantamaan yhteisötalouden yritysten pääsyä julkisille ja kansainvälisille markkinoille. Jäljempänä taulukossa 1 esitetään yhteenveto tällaisista toimenpiteistä.

Taulukko 1. Yhteisötaloutta koskevien politiikkojen tyypit

<i>Ei-sitovat politiikat. Poliitiikat, joilla pyritään luomaan yrityksille suotuisa ympäristö</i>	
Institutionaaliset toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> – yhteisötalouden organisaatioiden yritysmuotoa koskevat toimenpiteet, joilla yritykset tunnustetaan yksityisiksi toimijoiksi – toimenpiteet, joilla pyritään tunnustamaan yritysten valmiudet toimia yhteisötalouden yrityksinä koko taloudellisen toiminnan alalla sekä poistamaan mahdolliset oikeudelliset esteet – toimenpiteet, joilla yhteisötalouden yritykset pyritään tunnustamaan päättäjiksi ja keskustelukumppaneiksi suunnittelu-/rakennusprosessissa sekä julkisten politiikkojen toteuttamisessa – yhteisötalouden yrityksiä edistävät julkiset elimet
Kognitiiviset toimenpiteet	<ul style="list-style-type: none"> – toimenpiteet yhteisötaloutta koskevan tiedon ja tietämyksen levittämiseksi ja lisäämiseksi koko yhteiskunnassa tai kohderyhmissä – toimenpiteet yhteisötaloutta koskevan koulutuksen edistämiseksi – toimenpiteet yhteisötaloutta koskevan tutkimuksen edistämiseksi
<i>Sitovat politiikat. Taloudelliset politiikat yritysten edistämiseksi</i>	
Tarjontaa koskevat toimenpiteet yhteisötalouden yritysten kilpailukyvyn parantamiseksi	<ul style="list-style-type: none"> – liiketoimintaan liittyvät toimenpiteet, kuten rahoitus, konsultointi/neuvonta, koulutus, rekrytointi ja henkilöstöhallinto, yhteistyö ja verkostot, tutkimus ja kehitys sekä innovointi, laatu, uudet tietotekniikka- ja viestintäteknologiat, fyysiset tilat jne. – nämä toimet yrityksen elinkaaren vaiheen mukaan eroteltuina (yrityksen perustaminen tai kehitysvaihe)
Kysyntää koskevat toimenpiteet yhteisötalouden yritysten toimien edistämiseksi	<ul style="list-style-type: none"> – toimenpiteet, joilla pyritään helpottamaan yritysten pääsyä julkisille markkinoille ja ulkomaisille markkinoille (kuten sosiaalilausekkeet ja varatut julkiset sopimukset)

Lähde: muokattu Chavesin teoksesta (2010, s. 164).

3. Esimerkitapauksia menestyksekkäistä Euroopassa toteutetuista yhteisötalouden politiikoista

Tutkimuksen tavoitteiden mukaisesti seuraavassa esitetään 20 tapaustutkimusta menestyksekkäistä Euroopassa toteutetuista yhteisötalouden politiikoista. Poliitiikat on luokiteltu seuraavien yhteisötalouden politiikkojen tyyppien mukaan. Tavoitteena on esitellä monipuolisesti eri tapauksia eri maista. Parhaiden käytäntöjen kartoittamiseen käytetään laadullisia perusteita CIRIECin asiantuntijaryhmän, ETSK:n jäsenten ja toista ETSK:ta varten toteutettua tutkimusta (*Yhteisötalouden viimeaikainen kehitys Euroopan unionissa*) varten haastateltujen 89 asiantuntijan kokemusten perusteella. Seuraavassa esitetään yhteenvedot 20:stä toimenpiteitä koskevasta tapauksesta.

20 menestyksestä Euroopassa toteutettua yhteisötalouden politiikkaa

A. Ei-sitovat politiikat. Poliitikat, joilla pyritään luomaan yrityksille suotuisa ympäristö

A.1. Institutionaaliset toimenpiteet

Yritysten yritysmuotoa koskevat toimenpiteet, joilla yritykset tunnustetaan yksityisiksi toimijoiksi:

Tapaus 1. Yhteisötaloutta koskeva laki (Romania)

Tapaus 2. Yhteiskunnallista hyötyä tuottavia yhteisvastuullisia yrityksiä koskeva sopimus (Ranska)

Toimenpiteet, joilla yhteisötalouden yritykset pyritään tunnustamaan päättäjäiksi ja keskustelukumppaneiksi julkisen vallan toimintapolitiikkojen toteuttamisessa:

Tapaus 3. Yhteisötalouden kehittämisestä ja yhteisötalouden sisällyttämisestä yleisiin kansallisen ja alueellisen tason julkisen vallan toimintapolitiikkoihin vastaava valtion komitea (Puola)

Tapaus 4. Social Economy Europe (EU), EU:n tason yhteisötalouden edustajajärjestö

Tapaus 5. Alueelliset taloudellisen yhteistyön ryhmittymät (Pôles Territoriaux de Coopération Economique – PTCE) (Ranska)

Tapaus 6. Yhteisötaloutta, sosiaalista osallistamista ja kansallista strategiaa koskeva toimintaohjelma (Espanja)

A.2. Kognitiiviset toimenpiteet

Toimenpiteet yhteisötaloutta koskevan tiedon ja tietämyksen lisäämiseksi:

Tapaus 7. Yhteisötalouden käsite ja yhteisötaloutta koskeva toimintasuunnitelma (Bulgaria)

Tapaus 8. Yhteisötaloutta koskevan lain edellyttämä yhteisötalouden satelliittitilinpito (Portugali)

Toimenpiteet yhteisötaloutta koskevan koulutuksen edistämiseksi:

Tapaus 9. Opetusministeriön ja opiskelijayhteisöjen verkostojen välinen kansallinen sopimus (Ranska)

Toimenpiteet yhteisötaloutta koskevan tutkimuksen edistämiseksi:

Tapaus 10. Yliopistojen tutkija- ja maisteriverkosto (Ranska ja Espanja)

B. Sitovat politiikat. Taloudelliset politiikat yritysten edistämiseksi

B.1. Tarjontaa koskevat toimenpiteet

Rahoituksen saatavuutta koskevat toimenpiteet:

Tapaus 11. Euroopan sosiaalirahasto (EU)

Tapaus 12. Veroprocentin määrittämismekanismi yhteiskunnallisten yritysten rahoittamiseksi (Italia ja Unkari)

Tapaus 13. Arpajaiset ja pelit rahoitusjärjestelmänä: ONCE ja RAY (Espanja ja Suomi)

Tapaus 14. Sijoitusrahastot (Italia)

Tapaus 15. Yrittäjyysrahastot: Legge Marcora, Braserio, rahoitusvälineet ja työttömyyskorvausjärjestelmän hyödyntäminen (Italia, Belgia ja Espanja)

Toimenpiteet liiketoiminnan tukemiseksi (konsultointi, verkostointi, yrityshautomot, mentorointi jne.):

Tapaus 16. Yhteisötalouden alustat kansallisella tasolla: CNCRES, CEPES ja CEPS (Ranska, Espanja ja Portugali)

Tapaus 17. Hallituksen verkostovirastot yhteisötalouden edistämiseksi (Belgia)

B.2. Kysyntää koskevat toimenpiteet

Toimenpiteet, joilla pyritään helpottamaan yritysten pääsyä julkisille markkinoille:

Tapaus 18. Hankintasopimukset ja varatut sopimukset (Espanja)

Tapaus 19. Yhteiskunnallista arvoa koskeva laki (Yhdistynyt kuningaskunta)

Tapaus 20. Riforma del Terzo Settore – kolmannen sektorin uudistus (Italia)

4. Yhteisötalouden kehityksen esteet

Raportissa käsitellään myös yhteisötalouden kehityksen pääasiallisia esteitä. Tutkimuksessa määritettiin neljä pääasiallisten esteiden ryhmää:

Tietämyksen ja ymmärryksen puute yhteisötalouden ja sosiaalisten yritysten käsitteestä sekä muista asiaan liittyvistä käsitteistä yhteiskunnassa, julkisessa keskustelussa ja tiedeyhteisössä. Tämä on erityisen merkittävä este itäisissä EU:n jäsenvaltioissa, kuten Unkarissa, Puolassa, Slovakiassa tai Tšekin tasavallassa. Tietämyksen ja ymmärryksen puutteeseen liittyy myös yhteisötalouden saama vähäinen huomio tiedotusvälineissä ja tilastoissa. Lisäksi yhteisötalouden alan koulutusohjelmat ovat tarpeen kaikilla koulutustasoilla.

Johtajuuden, strategioiden ja julkisen vallan erikoistuneiden virastojen puute. Tutkimus on paljastanut puutteen sellaisista yhteisötaloudesta, sosiaalisista yrityksistä, vapaaehtoisista ja kansalaisyhteiskunnasta vastaavista johtavista laitoksista, jotka pystyvät kehittämään toimintapolitiikkoja edistämään yhteisötaloutta. Tästä syystä on puute myös yhteisötaloutta koskevista kansallisista strategioista. Yhteisötalouden alaa ei katsota poliittiseksi painopisteeksi, ja sosiaalitalouden sisällyttämiseen hallitusten poliittisille asialistoille liittyy vaikeuksia.

Rahoitus- ja verotusjärjestelmien puute tai epäsopivat järjestelmät.

Institutionaaliset esteet. Alakohtaiset sääntelylliset esteet ovat alakohtaisia sääntelyn muutoksia, jotka aiheuttavat yhteisötalouden organisaatioiden toimintaa haittaavia esteitä. Esimerkiksi Ranskassa ja Espanjassa hallitusten täydentävään sosiaaliturvasääntelyyn tekemät muutokset ovat viime vuosina vaikuttaneet haitallisesti keskinäisiin terveydenhuoltoalan yrityksiin, jotka ovat joissakin tapauksissa joutuneet muuttamaan yritysmuotonsa voittoa tavoittelevaksi organisaatioksi. Suomessa ei julkisista hankinnoista annettua direktiiviä, jolla mahdollistettiin sopimusten varaaminen tiettyjä palveluja varten, ole pantu täytäntöön, joten yhteisötalouden organisaatiot eivät saa siitä hyötyä. *Yhteisötaloutta koskevien lakien ja määräysten puute tai niiden soveltumattomuus* liittyvät sosiaalisia yrityksiä koskevan uuden sääntelyn puutteellisen täytäntöönpanoon. Lisäksi yhteisötalouden organisaatiot ovat kohdanneet uusia vaikeuksia, jotka johtuvat yhteisötalouteen sovellettavista uusista kansallisista oikeusmuodoista tai oikeusmuotoihin tehdyistä muutoksista. Esimerkiksi Puolassa ja Portugalissa osuuskuntia koskeviin lakeihin hiljattain tehtyjä muutoksia ei katsota osuuskuntien kannalta sopiviksi.

5. Yhteisötalouden haasteet Euroopassa

Viime vuosina hallitukset eri puolilla Eurooppaa sekä myös muissa maailman maissa ovat kehittäneet uuden sukupolven yhteisötaloutta koskevaa politiikkaa. Koska kyseessä on uusi ilmiö, näitä toimintapolitiikkoja on analysoitu ja arvioitu empiirisesti vain muutamissa tutkimuksissa. Alustavien tutkimusten ja käsillä olevassa tutkimuksessa tehdyn työn perusteella voidaan kuitenkin määrittää eräitä haasteita, riskejä ja saatuja kokemuksia.

1. *Yhteisötaloutta koskevien toimintapolitiikkojen arviointiin liittyvät haasteet*

Koska monet yhteisötaloutta koskevista politiikoista ovat uusia ja niiden toteuttamiseen ja vaikutusten luomiseen tarvitaan aikaa, arviointiraportteja on vasta vähän. Poliitikkojen täsmällisten ja toimivien arviointimenetelmien kehittämistä tärkeämpää on kuitenkin kokonaisindikaattorien sekä yleisten ja erityisten perusteiden laatiminen. Yhteisötalouden politiikkojen arviointi asettaa haasteita samaan tapaan kuin yhteisötalouden ja sosiaalisten yritysten yhteiskunnallisen ja taloudellisen vaikutuksen mittaaminen. Menetelmissä on otettava huomioon tavoitteet erityisesti sen osalta, koskevatko ne pitkä- vai lyhytaikaista kehitystä ja onko niiden suunniteltu koskevan meso-, makro- vai mikrotalouden tasoa. Esimerkiksi Utting (2017)⁴ ehdottaa politiikkojen arviointia varten laadullisia perusteita sekä valtion valmiuksia, toimintapoliittista johdonmukaisuutta, osallistamista ja kestävyysajattelua koskevia perusteita.

Tältä osin on tärkeää luoda yhteisötalouden politiikkojen eurooppalainen seurantakeskus, jolla on kaksi pääasiallista tehtävää: ensinnäkin keskus ylläpitäisi Euroopan yhteisössä toteutettuja yhteisötalouden politiikkoja koskevaa tietokantaa ja toiseksi tarjoaisi arviointimenetelmiä ja politiikkojen vaikutuksia koskevia tutkimuksia päätöksentekijöiden tueksi niiden politiikkojen suunnittelussa, joita nämä aikovat toteuttaa, jotta voidaan ottaa tarvittavalla tavalla huomioon päätöksentekijöiden noudattama näyttöön perustuva toimintatapa.

2. *Yhteisötalouden toimintapolitiikkojen suunnitteluun ja toteuttamiseen liittyvät riskit*

Jos yhteisötalouden politiikoilla yleensä pyritään tehostamaan mahdollisimman paljon yhteisötalouden panosta Euroopan yhteiskuntien merkittävien ongelmien ratkaisuun, luomaan innovointia ja vastaamaan Euroopan suuriin haasteisiin, on vältettävä näiden politiikkojen soveltamista vain osittain tai välineellistävän tai ylhäältä alaspäin suuntautuvan toimintatavan mukaan.

Riskinä on ensinnäkin yhteisötalouden politiikkojen osittaisuus ja hajanaisuus. Hajanaisuus johtuu politiikanalan rajoituksista, jotka liittyvät sekä kohdeväestöön että käytettyihin välineisiin. Vääristymät voivat johtaa siihen, että huomiota kiinnitetään ainoastaan osaan yhteisötalouden organisaatioista (kuten yhteiskunnallisiin yrityksiin tai vapaaehtoisjärjestöihin) ja pelkästään tiettyihin yhteisötalouden organisaatioiden kehitysvaiheisiin (esim. organisaation perustamisen ja testaamisen alkuvaiheet). Tällöin huomiotta voivat jäädä kehitys- ja vahvistamisvaiheessa olevat organisaatiot, mikä rajoittaa vakavalla tavalla yhteisötalouden tuottamaan yhteiskunnalliseen lisäarvoon liittyvää muutos- ja luomisvoimaa.

Toinen riski liittyy yhteisöpolitiikan välineellistämiseen kaikissa kyseisissä politiikoissa (Chaves, 2002; Utting, 2017). Näitä politiikkoja kehitetään tilanteessa, jossa ilmenee merkittäviä yhteiskunnallisia ja taloudellisia ongelmia. Yhteisötalous on suunniteltu laajemman alakohtaisen politiikan välineeksi, joten kun tällaisten politiikkojen ensisijaisuuteen ja suunnitteluun tehdään muutoksia, myös yhteisötalouden politiikan rakenne muuttuu. Tällöin yhteisötalouden luonne kaventuu monialaisesta sellaiseksi, jossa vain yksi sen rooleista otetaan huomioon.

⁴ Utting P. (toim.) (2015). *Social and Solidarity Economy: Beyond the Fringe*. Lontoo: Zed Books.

Kolmas riski liittyy sellaiseen kansalaisyhteiskuntaan liittyvien mahdollisuuksien aliarvostukseen, joka on järjestäytynyt julkisten laitosten tukemien ja käynnistämien yhteiskunnallisten ja taloudellisten hankkeiden johtamista varten. Järjestäytynyt kansalaisyhteiskunta vastaa viime kädessä yhteiskunnallisten tarpeiden täyttämistä, ongelmiin vastaamisesta sekä innovaatioista, jotka heijastavat kansalaisyhteiskunnan pyrkimyksiä. Järjestäytynyt kansalaisyhteiskunta on yhteisötalouden liikkeellepaneva voima, joka on otettava huomioon yhteisötalouden alan politiikoissa. Liian yksipuolinen ylhäältä alaspäin suuntautuva tarkastelutapa, jossa järjestäytynyttä kansalaisyhteiskuntaa ei oteta riittävällä tavalla huomioon yhteisötalouden politiikkojen suunnittelussa ja toteuttamisessa, on merkittävä käsitteellinen ongelma, joka vaikuttaa näihin politiikkoihin myös jatkossa.

3. *Opit uuden sukupolven holistisia yhteisötalouden alan politiikkoja silmällä pitäen*

Tässä raportissa esitetty luettelo tapauksista, jotka ilmentävät yhteisötalouden alan politiikkaa koskevia hyviä käytäntöjä, on yritetty järjestää mahdollisimman monipuoliseksi toimenpidetyyppien osalta, ja kokonaisuutena luettelolla pyritään kuvaamaan holistista yhteisötalouspolitiikkaa. Holistinen lähestymistapa on tarkastelultaan laajempi kuin kokonaisuutta käsittelevä lähestymistapa, jolla tarkoitetaan vain kaikkien osien summaa. Holistisella lähestymistavalla tarkoitetaan sitä, että järjestelmän kaikki ominaisuudet eli tässä tapauksessa kaikki toimenpiteet (esitetyt 20 tapausta) toimivat yhdessä eri tavoin kuin pelkästään sen osien yhdistelmä.

Jos valtiollisella, eurooppalaisella tai alueellisella yhteisötalouden politiikalla on pitkälle ulottuvia tavoitteita ja sillä pyritään vähentämään edellä mainittuja riskejä, se on suunniteltava holistisella tavalla seuraavien kolmen teeman perusteella: valtavirtaistaminen, kumppanuus ja strategisuus.

Valtavirtaistaminen. Yhteisötalouden alan politiikalla on vaikutettava kaikkiin hallintorakenteisiin ja sen politiikkoihin siten, että vältetään eristymistä vain yhteen pääosastoon tai johonkin tiettyyn välineeseen. Jotta politiikka olisi tehokasta, se on sisällytettävä kauttaaltaan kyseessä olevan hallitustahon keskeiseen toimintaohjelmaan (sekä yleiset että alakohtaiset ohjelmat) ja yhdenmukaistettava sen kanssa. Toiseksi yhteisötalouden alan politiikalla on pystyttävä aktivoimaan julkisen sektorin organisaatioita, palveluja ja hallintotahoja, jotta pystytään luomaan hallinnollinen vipuvaikutus. Kolmanneksi yhteisötalouden alan politiikkaa varten on luotava hallinnollinen elin (esim. erityinen pääosasto tai ministeriöiden välinen komitea), joka yrityselämän näkökulmaa sisäisen politiikan osalta. Se toimisi siis poliittisena aloitteentekijänä julkishallinnon kentässä. Vain julkinen elin voi toimia tällaisessa tehtävässä.

Kumppanuus. Yhteisötalouden on tuettava yhteisötalouden alan politiikkaa ja osallistuttava siihen kaikilla tasoilla. Tällaisessa jatkuvaan kansalaisvuoropuheluun perustuvassa julkisen ja yksityisen sektorin toimintapolitiikassa on otettava huomioon kolme osatekijää, joita ovat ensinnäkin yhteisötalouden voimakas ja riippumaton edustus ja toiseksi sekä epäviralliset että institutionaaliset vuoropuhelun ja neuvonnan alat. Kolmas osatekijä on neuvonnan soveltaminen sekä toimintapolitiikkojen yhteiseen kehittämiseen ja suunnitteluun että näiden politiikkojen toteuttamiseen ja hallintointiin. Julkisten viranomaisten on tuettava yhteisötalouden edustuksen riippumatonta ja vahvistettua luonnetta sen varmistamiseksi, että yhteisötalous edustaa yrittäjyysnäkökulmaa ulkoisen politiikan osalta ja vahvistaa toimintapolitiikkojen merkitystä ja jatkuvuutta. Julkisten viranomaisten on perustettava yhteisötaloutta vahvasti edustavia neuvoa-antavia elimiä sekä myös epävirallisia foorumeja, joilla helpotetaan toimintapoliittisten aloitteiden päivittäistä seurantaa sitä mukaa kun niitä

kehitetään. Tällaisella seurannalla voidaan myös estää epätoivottujen oikeudellisten esteiden luomista uusien rinnakkaisten poliittisten aloitteiden seurauksena. Kun yhteisötaloutta edustavat elimet osallistuvat yhteisötalouden politiikkojen suunnitteluun, voidaan parantaa ongelmien ja tarpeiden havaitsemista ja diagnosointia sekä toteutettavia toimenpiteitä. Toimenpiteet korostavat yhteisötalouden alan politiikkojen yhteiskunnallista ja alueellista luonnetta ja sitä, että niiden suoraan toistamiseen liittyy ongelmia. Kun yhteisötalouden elimet osallistuvat politiikkojen soveltamiseen, voidaan parantaa näiden politiikkojen tehokkuutta, niiden hyväksyntää eri aloilla ja eri edunsaajien keskuudessa sekä käyttöön otettujen toimintapolitiikkojen tunnettuutta.

Strategisuus. Lisäksi on tärkeää todeta, että yhteisötalouden alan toiminta politiikkoja ei pidä rajoittaa erillisiin välineisiin tai mekanismeihin. Kuten edellä mainitaan, yhteisötalouden alan politiikassa on yhdistettävä eri mekanismeja laajemmaksi monivuotiseksi strategiaksi.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Julkaisija: Vierailu- ja julkaisuyksikkö
EESC-2018-50-FI
www.eesc.europa.eu

© Euroopan unioni, 2018

Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Kuvien tai piirrosten käyttöä tai kopiointia varten on pyydyttävä lupa suoraan tekijänoikeuden haltijalta/haltijoilta..

Online
QE-02-18-749-FI-N
ISBN 978-92-830-4194-8
doi:10.2864/6034

FI